

การศึกษาการใช้คำศัพท์ของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ในกรุงเทพมหานคร



นางสาวรจนา สัจวรสินธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4502-8

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING VOCABULARIES OF FOUR TO FIVE YEAR OLD
CHILDREN IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Rochana Sangvornsin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Early Childhood Education

Department of Elementary Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4502-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการใช้คำศัพท์ของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ใน
 กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวรจนา สังกวรสินธุ์
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อรชา ตูลานันท์)

รจนา สัจวรสินธุ์ : การศึกษาการใช้คำศัพท์ของเด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี ใน
กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF USING VOCABULARIES OF FOUR TO FIVE YEAR OLD
CHILDREN IN BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ,
186 หน้า ISBN 974-17-4502-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้คำศัพท์ 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม
คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน และการใช้คำนาม 5 ชนิด
ได้แก่ สามานยนาม วิสามานยนาม ลักษณะนาม สมุหนาม และอาการนาม ของเด็กอนุบาล
ในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากร คือ เด็กอนุบาลอายุ 4 ถึง 5 ปี จำนวน 74 คน
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก
คำพูดตามธรรมชาติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กอนุบาล อายุ 4 ถึง 5 ปี ในกรุงเทพมหานคร ใช้คำนาม ร้อยละ 51.66 คำกริยา
ร้อยละ 27.26 และคำวิเศษณ์ ร้อยละ 14.89 ตามลำดับ
2. เด็กอนุบาล อายุ 4 ถึง 5 ปี ในกรุงเทพมหานคร ใช้สามานยนาม ร้อยละ 67.96
วิสามานยนาม ร้อยละ 26.27 และลักษณะนาม ร้อยละ 5.21 ตามลำดับ

ภาควิชา..... ประถมศึกษา.....ลายมือชื่อนิสิต.....รจนา สัจวรสินธุ์
สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Sub'Pr. mt*
ปีการศึกษา..... 2546.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....-

##4483781627 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : USING VOCABULARIES / FOUR TO FIVE YEAR OLD / CHILDREN / BANGKOK METROPOLIS

ROCHANA SANGVORNSIN : A SYUDY OF UISING VOCABULARIES OF FOUR TO FIVE YEAR OLD CHILDREN IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF WORAWAN HEMCHAYART, Ph.D. 188 pp. ISBN 974-17-4502-8

The purpose of the research was to study a use of vocabularies in 7 types : nouns, pronouns, verbs, adverbs, prepositions, conjuntions, and interjections and to study a use of nouns : common nouns, proper nouns, classifiers, collective nouns, abstract nouns of children in Bangkok Metropolis. The research samples were 74 children at the age of four to five. The data collection was 12 weeks. The research instrument was the observation record form.

The research findings were as follows :

1. Four to five year old children in Bangkok Metropolis used 51.66 percent of nouns, 27.26 percent of verbs and 14.89 percent of adverbs respectively.
2. Four to five year old children in Bangkok Metropolis used 67.96 percent of common nouns, 26.27 percent of proper nouns and 5.21 percent of classifiers respectively.

Department.....Elementary Education.....Student 's signature *Rochana Sangvornsin*
 Field of study.....Early Childhood Education.....Advisor 's signature *W Hemchayart*
 Academic year 2003.....Co- Advisor "s signature.....-

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณา และคำแนะนำจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ เป็นผู้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุง วิทยานิพนธ์มาโดยตลอด รวมทั้งความกรุณาจากคณะกรรมการดำเนินการสอบทุกท่าน อาทิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์ ประธานกรรมการ ดร.อรชภา ตูลานันท์ กรรมการ ที่ร่วมพิจารณาแก้ไข จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พูนสุข นุณย์สวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอื้อพร สัมมาทิพย์ และรองศาสตราจารย์ปิตินันท์ สุทธิสาร ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือต่างๆตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ขอขอบคุณอาจารย์ทัศนสุวรรณ นาคประสิทธิ์ ที่กรุณาเป็นผู้ตรวจทานผลการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณคณะครู นักเรียนโรงเรียนวัดหลักสี่ โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก และโรงเรียนอนุบาลศิริกานต์ที่ให้ความร่วมมือจนงานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่าของงานวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณแม่ คุณพ่อ ครอบครัว ครูอาจารย์ที่มีพระคุณต่อผู้วิจัย นอกจากนี้ขอกราบขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆในการศึกษาครั้งนี้ ได้สำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็ก.....	11
ความหมายของภาษา.....	11
ความสำคัญของภาษา.....	12
ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา.....	14
ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory)	14
ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory).....	15
ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory).....	16
ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception).....	17
ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory).....	17
ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory).....	18
การเรียนรู้ภาษาของเด็ก.....	19
การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาของเด็ก.....	19
พัฒนาการทางภาษาของเด็ก.....	21
การเรียนรู้คำศัพท์.....	27

บทที่	หน้า
ปัจจัยในการเรียนรู้ภาษา.....	30
แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับชนิดของคำ.....	33
ความหมายของคำ.....	33
ชนิดของคำ.....	34
คำนาม.....	34
คำสรรพนาม.....	36
คำกริยา.....	37
คำวิเศษณ์.....	39
คำบุพบท.....	42
คำสันธาน.....	45
คำอุทาน.....	47
แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับสื่อที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของเด็ก.....	49
ความหมายของสื่อ.....	49
ความสำคัญของสื่อ.....	49
สื่อที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของเด็ก.....	50
หนังสือภาพ.....	50
หนังสือนิทาน.....	52
โทรทัศน์.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	55
การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
รายการอ้างอิง.....	81
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	86

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข.....	88
ภาคผนวก ค.....	92
ภาคผนวก ง.....	103
ภาคผนวก จ.....	184
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	188

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการประมาณการเรียนรู้คำศัพท์.....	2
2 แสดงพัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 3 – 6 ปี.....	27
3 แสดงพัฒนาการทางภาษาของเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด – 6 ปี.....	28
4 สรุปจำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจและโรงเรียน....	57
5 สรุปเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามวิธีการและสถานการณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	5
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของหนังสือภาพ.....	59
7 ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ของหนังสือภาพ.....	60
8 ระยะเวลาและสถานการณ์การเก็บรวบรวมข้อมูลจำแนกตามโรงเรียน.....	62
9 จำนวนและร้อยละของเด็กอนุบาลจำแนกตามสถานภาพ.....	67
10 จำนวนคำและร้อยละการใช้คำศัพท์ของเด็กจำแนกตามโรงเรียน.และชนิดของคำ	68
11 จำนวนคำและร้อยละการใช้คำศัพท์ของเด็กจำแนกตามการใช้คำศัพท์ร่วมกันและชนิดของคำ.....	69
12 จำนวนคำและร้อยละการใช้คำนามของเด็กจำแนกตามโรงเรียน.และชนิดของคำนาม.....	70
13 จำนวนคำและร้อยละการใช้คำนามของเด็กจำแนกตามการใช้คำนามร่วมกันและชนิดของคำนาม.....	71
14 จำนวนคำศัพท์ในการทดลองใช้หนังสือภาพจำแนกตามหนังสือภาพและคน.....	185